Statsforvalteren i Nordland

Vår dato: 20.10.2026
Vår ref: 2010/3446
Deres dato:
Deres ref:

CERMAQ NORWAY AS
Nordfoldveien 165
8286 NORDFOLD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Espen Olaf Henriksen, 75531603

Endring av tillatelse - akvakultur - Steigen - Cermaq Norway AS - Lokalitet Forsan - 33217

Vi viser til søknad av 24.04.2026 om endring av vilkår i tillatelse etter forurensningsloven for lokalitet Forsan.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger søknad om endring av vilkår om utslipp til vann i tillatelse etter forurensningsloven av 19.04.2016. Med hjemmel i forurensningsloven § 18 tredje ledd har vi også oppdatert tillatelsens øvrige vilkår. Tillatelsen har fremdeles ramme på årlig produksjon av 12 200 000 settefisk og inntil 1600 tonn årlig fôrforbruk.

Bakgrunn

Cermaq Norway AS har søkt om endring av vilkår om utslipp til vann i utslippstillatelse av 19.04.2016. Tillatelsen har til nå hatt vilkår om at renseanlegget skal gi en prosentvis reduksjon i utslippsvannets innhold av suspendert stoff og organisk stoff. Denne typen rensekrav har tidligere blitt gitt med bakgrunn i lignende vanlige krav til renseanlegg for kommunalt avløp.

I gjennomstrømmingsanlegg for produksjon av settefisk er forurensningen ujevnt fordelt i svært store vannmengder. Oppdrettere har erfart at det er svært krevende å få pålitelige og representative tall for forskjellen i avløpsvannets innhold av suspendert og organisk stoff før og etter rensing. Størst målbar renseeffekt får man hvis vannet inneholder store mengder fôrrester, altså ved overfôring. Det er åpenbart uheldig om rensekravene er satt slik at de er enklest å oppfylle når det overfôres. Tall om prosentvis reduksjon gir heller ikke data om for hvor mye som faktisk slipper ut.

Som påpekt i tilsynsrapport 28.09.2023 har Cermaq Norway AS ikke klart å dokumentere at kravene til rensing i tillatelse av 19.04.2016 har blitt overholdt. Etter tilsynet (i brev 09.11.2023) viste Cermaq Norway AS til at problemstillingen med unøyaktige målinger hadde vært meldt inn til Statsforvalteren tidligere og at det var ønskelig med samme type krav til utslippskontroll på lokalitet Forsan som i nyere tillatelser til andre settefiskanlegg.

Vi mottok første søknad om endring av tillatelsen 01.03.2024. Saken ble dessverre liggende på vent på grunn av stor saksmengde, men i møte med bedriften 27.11.2024 fikk vi formidlet at søknaden ikke inneholdt nødvendige opplysninger for å fastsette nye utslippsgrenser. Som beskrevet i oppdatert søknad av 24.04.2026 har Cermaq Norway AS i perioden januar 2025 til februar 2026 gjennomført prøvetaking, målinger og beregninger gjennom vekslende produksjonsforhold og kommet fram til hvilke utslipp som er påregnelige når renseanlegget fungerer.

Det ble gjennomført en punktutslippsundersøkelse rundt utslippet fra anlegget med prøvetaking 16.05.2025 (Åkerblå AS rapport nr. 110217190-3003-01-001). Bunnfaunaen var i dårlig økologisk tilstand på nærstasjonen ca. 10 meter fra utslippspunktet. Indeksverdien nEQR var 0,397, altså svært nær 0,4, som er nedre grense for moderat tilstand. De to øvrige stasjonene i influensområdet (avstand 104 og 130 meter) hadde bunnfauna i god økologisk tilstand (nEQR 0,696 og 0,745). Referansestasjonens bunnfauna var også i tilstand «god», men noe høyere nEQR (0,780).

Lovgrunnlag

Forurensningsloven § 18 (endring og omgjøring av tillatelse) setter rammer for når tillatelser etter forurensningsloven kan endres. I tredje ledd heter det *Tillatelse kan i alle tilfeller tilbakekalles eller endres når det har gått 10 år etter at den ble gitt*.

Etter femte ledd skal det ved avgjørelser etter tredje ledd *tas hensyn til kostnadene en endring eller omgjøring vil påføre forurenseren og de fordeler og ulemper endring eller omgjøring for øvrig vil medføre.*

Søknaden

I søknaden ber Cermaq Norway AS om at utslippskontrollen skal baseres på grenseverdier for utslipp av nitrogen, fosfor og organisk karbon beregnet ut fra målinger og masseberegninger. Det er derfor søk om endring av vilkår 11.1 om måling og beregning av utslipp og vilkår 3.2.2 om rensekrav. Ut fra tallgrunnlaget i søknaden er det foreslått grenseverdier som følger (tabell 1 i søknaden):

Komponent	**Utslippsgrenser**	
	Tonn utslipp (tonn/år)	**Spesifikt utslipp (kg/tonn produsert biomasse)**
Totalt nitrogen (tot-N)	57,6	36
Total fosfor (tot-P)	11,2	7
Total organisk karbon (TOC)	112,0	70

Tabell 1: Forslag til nye utslippsgrenser for settefiskanlegg Forsan. Totalt utslipp tonn/år= faktor (Nitrogen, Fosfor, TOC) x fôrmengde i tillatelse (1 600 tonn).

Statsforvalterens vurdering

Søknadens forslag til grenseverdier for utslipp per tonn produsert biomasse (spesifikt utslipp) ligger nært opp til tilsvarende grenseverdier i nyere tillatelser som vi har gitt til andre anlegg med lignende renseteknologi. Data i innsendte årsrapporter indikerer også at de foreslåtte grenseverdiene er oppnåelige for et anlegg med fungerende renseanlegg. Vi har derfor vedtatt grenseverdier i tråd med søknaden.

Som beskrevet i søknaden forutsetter endringen i rensekrav at vilkåret om måling og beregning av utslipp endres tilsvarende.

Endringen i rensekrav er ikke ment som en skjerping eller lemping av hvilke utslippsmengder som er tillatt, men som en overgang til krav som er mer presise og enklere å kontrollere i bedriftens egenkontroll og myndighetens tilsyn. Resultatene fra gjennomført resipientundersøkelse i mai 2025 viser akseptabel økologisk tilstand utenfor utslippets umiddelbare nærområde. Ut fra dagens kunnskap ser vi derfor ikke behov for å innføre krav til mer effektiv renseteknologi.

Tillatelsens øvrige vilkår gitt i 2016 inneholder andre formuleringer enn det som brukes i nye tillatelser. For tillatelser som er eldre enn 10 år har forurensningsmyndigheten anledning til å endre vilkårene, forutsatt at det tas hensyn til kostnader opp mot fordeler og øvrige ulemper.

Oppdatering til dagens vanlige vilkår innebærer årlig rapportering til Statsforvalteren og nye krav til resipientovervåking. Tillatelsen fra 2016 påla resipientovervåking med B-undersøkelser etter NS9410. B-undersøkelse er utviklet for å overvåke om bunngravende dyr kan overleve direkte under oppdrettsmerder i sjø, men gir ikke nærmere informasjon om økologisk tilstand. I de oppdaterte vilkårene er det krav om undersøkelse av økologisk tilstand i bløtbunnsfauna og analyser av sjøbunnens innhold av stoffer som har blitt sluppet ut fra anlegget.

Oppdatering at vilkårene vil etter vår vurdering ikke påføre bedriften vesentlige kostnader sett i forhold til nytten av bedre miljøkunnskap for bedrift og forvaltning.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Saksbehandlingsgebyr skal fastsettes og innkreves i henhold til forurensningsforskriften kapittel 39 *Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven*. Gebyrsatsen avhenger av nødvendig ressursbruk i behandling av saken.

Ut fra vår ressursbruk på saken planlegger vi å vedta gebyr etter sats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4. For 2026 er denne satsen kr 23 700,-.

Dere kan komme med merknader til den varslede gebyrsatsen innen 14 dager fra dere fikk dette varselet. Vi vil sende dere eget brev med vedtak om gebyr etter at fristen for merknader er utløpt.

Klagerett

Cermaq Norway AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Nordland på en av adressene oppgitt på dette brevets første side.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Espen Olaf Henriksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Steigen kommune	Rådhuset	8281	Leinesfjord

Fylkesmannen i NORDLAND

– virker til Nordlands beste

Cermaq Norway AS
post.norway@cermaq.com

Saksbehandler: Torgeir Fahle
e-post: fmnotfa@fylkesmannen.no
Tlf.: 75531673
Vår ref.: 2015/43
Deres ref.: 16/64409
Vår dato: 4.11.2016
Deres dato: 19.06.2016
Arkivkode: 542.1

Medhold i klage og endring av vilkår i utslippstillatelse ved Forsan i Steigen kommune Cermaq Norway AS

Fylkesmannen i Nordland viser til vår utslippstillatelse av 19.4.2016, og Cermaq Norway AS sin klage på vilkår i tillatelsen av 19.5.2016, oversendt oss fra Nordland Fylkeskommune den 19.6.2016. Vi viser også til e-post av 10.10.2016 med tidsplan for ferdigstilling av renseanlegget ved Forsan.

Fylkesmannen i Nordland har ferdigbehandlet klagen fra Cermaq Norway AS oversendt fra Nordland fylkeskommune den 19.6.2016, og forlenger perioden det gis unntak fra rensekrav ved lokaliteten Forsan frem til 1.4.2018.
Øvrige vilkår i tillatelsen av 19.4.2016 er fortsatt gjeldende.

Med hjemmel i forurensningsloven § 49 (opplysningsplikt) pålegger Fylkesmannen i Nordland Cermaq Norway AS å rapportere til fremdriften i prosjektet med renseanlegget ved følgende datoer til Fylkesmannen:
- 15.4.2017
- 15.10.2017
- 1.4.2018

Fylkesmannen pålegger Cermaq Norway AS å utføre MOM-B undersøkelser ved utslippspunktet ved følgende tidspunkt:

- januar 2017
- september 2017
- mars 2018

Varsel om tvangsmulkt
Dersom virksomheten ikke oppfyller utslippstillatelsens krav om rensing av avløp etter 1.4.2018 varsles det herved at det kan bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt til staten, med medhold i forurensningsloven § 73.

En eventuell tvangsmulkt vil settes til kr 5 000 pr. virkedag etter fristens utløp.

Bakgrunn
Cermaq Norway AS søkte den 22.3.2016 om økning av produksjonen, og om utsettelse på rensekrav i 4 år for å utvikle en bioreaktor som ville øke forventet rensegrad, samt få ned mengden slam produsert ved lokaliteten Forsan.

Fylkesmannen mente at 4 års utsettelse på rensekravene var urimelig i forhold til de utslippene som da ville gått ut i resipienten. Fylkesmannen valgte av den grunn å gi Cermaq Norway AS et midlertidig unntak fra rensekravet i tillatelsens punkt 3.2 på et år, frem til 19.4.2017 i vår utslippstillatelse av 19.4.2016.

Cermaq Norway AS klager i sitt brev av 19.5.2016 på vedtaket fra Fylkesmannen som fastslår at anlegget får kun ett års dispensasjon på rensekravet. De skriver at det er igangsatt et forskningsprosjekt for å utvikle ny teknologi for rensing av slammet ved produksjon av biogass ved Forsan. Prosjektet krever en prosjekterings- og byggefase på minimum 2 år. En dispensasjon på utslippskravet et år er ikke lenge nok for å få realisert prosjektet. Cermaq Norway AS ber om at dette omgjøres til minimum 2 års dispensasjon frem til 1.4.2018.

Vedtak
På bakgrunn av nye opplysninger vedlagt klage og etter en helhetlig vurdering av de miljømessige, tekniske og økonomiske forhold[1] forlenger Fylkesmannen i Nordland perioden det gis unntak fra rensekrav ved lokaliteten Forsan frem til 1.4.2018.
Øvrige vilkår i tillatelsen av 19.4.2016 er fortsatt gjeldende.

Med hjemmel i forurensningsloven § 49 (opplysningsplikt) pålegger Fylkesmannen i Nordland Cermaq Norway AS å rapportere til fremdriften i prosjektet med renseanlegget ved følgende datoer til Fylkesmannen:

- 15.4.2017
- 15.10.2017
- 1.4.2018

Fylkesmannen pålegger Cermaq Norway AS å utføre MOM-B undersøkelser ved utslippspunktet ved følgende tidspunkt:

- januar 2017
- september 2017
- mars 2018

Varsel om tvangsmulkt
Dersom virksomheten ikke oppfyller utslippstillatelsens krav om rensing av avløp etter 1.4.2018 varsles det herved at det kan bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt til staten, med medhold i forurensningsloven § 73.

En eventuell tvangsmulkt vil settes til kr 5 000 pr. virkedag etter fristens utløp.

[1] Forvaltningslovens § 33

Klagerens anførsler
Cermaq Norway AS klager på vedtaket fra Fylkesmannen som fastslår at anlegget får kun ett års dispensasjon på rensekravet, samt en begrenset tillatelse på 36 tonn tørrfor første år.

De skriver i sin klage at 1 års dispensasjon er for kort tid til å få realisert renseanlegg og biogassanlegget ved Forsan. De er nå inne i et utviklingsprosjekt der de får testet ut ulike nedbrytningsbakterier ved Universitetet i Maryland og ved Smøla klekkeri og settefiskanlegg AS. Utviklingen av dette samt bygging av anlegget ved Forsan vil ta 2 år. De skriver også at de alternative renseløsningene de har sett på for Forsan er dårligere med tanke på rensegrad og energiutnyttelse.

Når det gjelder produksjonsplanen ved Forsan skriver Cermaq Norway AS at Fylkesmannens vurdering av fôrforbruket de første årene ikke stemmer, siden 36 tonn er oppgitt fôrmengde frem til 1. september ikke ved slutten av året. Forventet fôrforbruk første år vil være på 560 tonn som oppgitt i den opprinnelige søknaden fra Cermaq Norway AS.

Cermaq Norway AS ber i sin klage om at dispensasjonen settes til minimum 2 år, og forventet fôrforbruk på 560 tonn første år og andre året 1.400, og etter dispensasjonsperioden som forventet ihht produksjonsplanen (1.600 tonn).

Bakgrunn og begrunnelse for Fylkesmannens opprinnelige vedtak
Cermaq Norway AS søkte om utvidelse ved settefisklokaliteten Forsan i Steigen kommune. Det ble søkt om produksjon av inntil 12 200 000 stk. settefisk av laks, ørret og regnbueørret årlig med et maksimalt årlig fôrforbruk på 1600 tonn. Det var også søkt om utsettelse på rensekrav i 4 år for å utvikle en bioreaktor som ville øke forventet rensegrad, samt få ned mengden slam produsert ved lokaliteten.

Steigen kommune var i sin uttalelse av 17.3.2016 positive til utvidelsen av settefiskanlegget, men kritiske til at det søkes om å få slippe ut urenset avløp i 4 år. De opplyste om at selv om anlegget er i henhold til vedtatt plan, var anleggets etablering var omstridt og at kravet til rensing var vesentlig når reguleringsplanen til anlegget ble behandlet i kommunen.

Fylkesmannen vurderte følgende undersøkelser:
- MOM C-undersøkelse fra 29.6.2007
- Strømmålinger fra april-juni 2009 på 5 stasjoner på 15 og 33 meters dyp

Fylkesmannen viste til at kravet om rensing allerede fastsatt gjennom forrige utslippstillatelse av 15.10.2012. Denne tillatelsen ble for øvrig påklaget av Miljøvernforbundet i klage av 3.1.2013. I sin klageavgjørelse av 12.3.2015 opprettholdt Miljødirektoratet Fylkesmannen i Nordland sitt vedtak om tillatelse til utslipp i Forsan, med forutsetning at rensekravene ble overholdt.

Når det gjelder søknaden om utsettelse av rensekrav var Fylkesmannen positiv til at Cermaq Norway AS ønsker å finne nye metoder for å håndtere slam og bedre renseeffekten, men at det var vanskelig å se at det skal være behov for en 4 års utsettelse til rensekravene.

Fylkesmannen viste til at teknologien for å rense ut slam fra avløpsvann finnes, og at Cermaq Norway AS ønsker 4 års utsettelse for å iverksette rensing virket urimelig i forhold til de utslippene som vil gå ut i resipienten.

Fylkesmannen har fått en oversikt over produksjonsplanene ved Forsan de to første produksjonsårene, der man i 2016 kommer opp i et årlig fôrforbruk på kun 36 tonn mens man i 2017 planlegger full produksjon med bruk av 1600 tonn tørrfor.

Fylkesmannen valgte av den grunn å gi Cermaq Norway AS et midlertidig unntak fra rensekravet i tillatelsens punkt 3.2 på et år, frem til 19.4.2017. Dette vil gi Cermaq Norway AS tid til å bestille sitt renseanlegg i Forsan. Etter den tid vil tillatelsens vilkår om rensing gjelde.

Fylkesmannens vurderinger av klage

Klagen ble fremmet innenfor klagefristen på tre uker fra vedtak, jf. forvaltningsloven § 29. Fylkesmannens vedtak trådte i kraft da Fylkeskommunen gav tillatelse til produksjon av settefisk av laks, ørret og regnbueørret i sitt brev datert 19.5.2016. Cermaq Norway AS sin klage er datert 19.5.2016. Klagen vurderes å tilfredsstille de krav til adressat, form og innhold som fremkommer av forvaltningsloven § 32, og Cermaq Norway AS anses å ha rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28.

Klage på fôrforbruk

Det er i gjeldende tillatelse satt en ramme for tørrfôrforbruk på 1600 tonn per år. Det er ikke gitt andre rammer for fôrbruk i oppstartsåret og påfølgende år. Det vil derfor ikke være behov for å endre tillatelsen for å imøtekomme klager på dette punktet.

Klage på frist for rensing av avløpsvann

Fylkesmannen er i utgangspunktet ikke fornøyd med at avløpsvannet ikke renses ved oppstart av produksjonen ved Forsan. Vi minner om at Cermaq Norway AS søkte selv om en produksjon med forutsetning om rensing av sitt avløpsvann

Vi forstår klagers anførsler slik at anlegget som er under planlegging for rensing av avløpsvannet og uttak av slam vil være integrert med påfølgende behandling av slammet i biogassanlegget. Det fremgår av klagen at det ikke er tilstrekkelig areal for å bygge to ulike løsninger for disse anleggene. Med bakgrunn i tilsendt fremdriftsplan for biogassprosjektet ser vi at utviklingen av anlegget vil ta lengre tid enn det som vi la til grunn i tillatelsen. Cermaq Norway AS mener også at renseeffekten vil være bedre ved deres biogassløsning, enn om man installerer et renseanlegg med dagens tilgjengelige renseløsninger.

I dispensasjonsperioden vil utslippene øke fordi avløpet vil gå urenset i Forsanbukta, men på lengre sikt vil man trolig få til en bedre renseløsning og reduserte utslipp til resipienten. Vi vurderer det slik at hovedresipienten i fjorden er god, og at en midlertidig tillatelse til urenset

utslipp i en begrenset periode kan forsvares med tanke på å finne en bedre permanent renseløsning ved Forsan enn ved bruk av dagens tilgjengelige teknologi.

Fylkesmannen anser at fordelene ved å gi en forlengelse på fritaket av rensekrav fra 1 til 2 år vil være større enn eventuelle ulemper som følge av økt tilførsel av organisk materiale til Forsanbukta i denne perioden. Det er likevel avgjørende å nøye overvåke forurensningssituasjonen i dispensasjonsperioden. Fylkesmannen har derfor pålagt Cermaq Norway AS flere MOM-B undersøkelser underveis i dispensasjons perioden for å overvåke at belastningen ved utslippspunktet ikke påvirker resipienten utover det som er akseptabelt.

For å sikre at bedriften sørger for nødvendig fremdrift slik at anlegget er i drift etter dispensasjonsperioden varsles også tvangsmulkt dersom kravene til rensing i vår utslippstillatelse ikke er oppfylt innen 1.4.2018. Det vurderes å sette beløpet til kr. 5000,- per virkedag etter fristens utløp.

Fylkesmannen pålegger også Cermaq Norway AS å rapportere framdriften tre ganger underveis ved fastsatte tidspunkt i sitt prosjekt med renseanlegget ved Forsan.

Konklusjon

Fristen for å igangsette rensing av løpsvann forlenges til 01.04.2018. Cermaq Norway AS må rapportere fremdriften for prosjektet med renseanlegget ved de tidspunkt som er oppgitt i vårt vedtak.

Fylkesmannen velger å pålegge Cermaq Norway AS flere MOM-B undersøkelser underveis i dispensasjons perioden for å overvåke at belastningen ved utslippspunktet ikke påvirker resipienten utover det som er forventet.

Fylkesmannen varsler også tvangsmulkt dersom kravene til rensing i vår utslippstillatelse ikke er oppfylt innen 1.4.2018.

Klageadgang
Vedtaket om endret vilkår i tillatelse til forurensende virksomhet kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen fra Nordland fylkeskommune er kommet fram eller fra vedkommende fikk, eller burde skaffet seg kjennskap til den endelige avgjørelsen etter akvakulturloven. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Nordland fylkeskommune som videresender klagen til Fylkesmannen i Nordland.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Sten D. Bruaas (e.f.)
fung. seksjonsleder

Torgeir Fahle
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi pr e-post:

Mattilsynet	postmottak@mattilsynet.no
Nordland fylkeskommune	post@nfk.no
Fiskeridirektoratet Region Nordland	postmottak@fiskeridir.no
Kystverket	post@kystverket.no
Nordland Fylkes Fiskarlag	nordland@fiskarlaget.no
Steigen kommune	postmottak@steigen.kommune.no
Norske Lakseelver	post@lakseelver.no
Nordland Fylkes Fiskarlag	nordland@fiskarlaget.no
Norges Miljøvernforbund	nmf@nmf.no

Kopi pr. brev:
Geirr Botnmark Hattebergveien 39, 8520 Ankenes
Ernst Skoglund Presteid, 8294 Hamarøy

Cermaq Norway AS
Marit.hansen@cermaq.com

Saksbehandler: Torgeir Fahle
e-post: fmnotfa@fylkesmannen.no
Tlf.: 75 53 16 73
Vår ref.: 2015/43
Deres ref.: 16/41871
Vår dato: 19.04.2016
Deres dato: 22.03.2016
Arkivkode: 542.1

Oversendelse av tillatelse etter forurensningsloven for lokaliteten Forsan i Steigen kommune Cermaq Norway AS

Vi viser til søknad fra Cermaq Norway AS oversendt fra Nordland fylkeskommune den 22.3.2016, samt søknad til Fylkesmannen om utsettelse av rensekrav datert 20.1.2016 fra Cermaq Norway AS.

Vedtak
Fylkesmannen i Nordland innvilger på visse vilkår søknaden fra Cermaq Norway AS og endrer eksisterende tillatelse[1].

Ny tillatelse er vedlagt og gjelder årlig produksjon av totalt 12 200 000 stk. sjøklare laks, ørret og sjøørret med et årlig tørrforforbruk på 1600 tonn ved lokaliteten Forsan i Steigen kommune. Cermaq Norway AS gis et midlertidig unntak fra rensekravet i tillatelsens punkt 3.2 på 1 år, frem til 19.4.2017. Etter den tid vil rensekravene i denne tillatelse gjelde.

Tillatelsen gjelder forurensning fra virksomheten og er gyldig fra den dato Fylkeskommunen har gitt tillatelse etter akvakulturloven. Vedlagte utslippstillatelse erstatter tillatelsen utstedt fra Fylkesmannen i Nordland den 5.10.2012.

En eventuell klage på dette vedtaket må være oversendt Nordland fylkeskommune innen 3 uker fra sistnevntes samordnende vedtak er mottatt.

Bedriften kan komme med merknader til varsel om fastsettelse av risikoklasse og saksbehandlingsgebyr (se side 7) innen 14 dager fra dette brev er mottatt.

Tiltak som må gjennomføres i henhold til tillatelsen:

- Rensing av anleggets utslipp (vilkår 3.2) samt utslippskontroll (vilkår 11), gjeldende fra og med 19. april 2017.
- Overvåkning av området ved utslippspunktet i form av MOM B-type undersøkelser minimum hvert 4. år, der første undersøkelse skal leveres Fylkesmannen senest 31.12.2017.

[1] Forurensningsloven § 11 og § 18

Bakgrunn
Søknaden gjelder utvidelse ved settefisklokaliteten Forsan i Steigen kommune. Det er søkt om produksjon av inntil 12 200 000 stk. settefisk av laks, ørret og regnbueørret årlig med et maksimalt årlig fôrforbruk på 1600 tonn. Det er også søkt om utsettelse på rensekrav i 4 år for å utvikle en bioreaktor som vil øke forventet rensegrad, samt få ned mengden slam produsert ved lokaliteten.

Lokalitetens utslippstillatelse frem til dags dato var datert 15.10.2012 og gjeldende for produksjon av 8,4 mill. smolt, med et årlig fôrforbruk på bruk av inntil 850 tonn fôrtørrstoff.

Cermaq Norway AS skriver i sin søknad at de ønsker å se på muligheten for å forbedre renseeffekten ved Forsan samt redusere avfallsmengdene slammengdene medfører. De ønsker også å benytte seg av energien biogassanlegget produserer i produksjonen av smolt.

De har startet et samarbeid med Fishguard AS/Europharma AS for å bygge ut et pilotanlegg på biogass for settefisk. Det er pr. i dag ikke bestemt hvor dette pilotanlegget skal ligge. Cermaq Norway AS mener det den økte belastningen i 4 års perioden vil oppveies av miljøgevinstene ved rensingen av slammet.

Fig. 1. De to endepunktene på utslippsrørene er markert med to røde punkter.

Lokaliteten Forsans utslippspunkter ligger i et område avsatt til akvakultur i kystsoneplanen til Steigen kommune. Landanlegget vil forbli på nåværende plassering uten større endringer.

Søknaden har vært ute til offentlig høring og er behandlet av Steigen kommune. Det har kommet inn flere merknader som gjelder forurensing.

Steigen kommune er i sin uttalelse av 17.3.2016 positive til utvidelsen av settefiskanlegget, men kritiske til at det søkes om å få slippe ut urenset avløp i 4 år. De opplyser at anleggets etablering var omstridt og at kravet til rensing var vesentlig når reguleringsplanen til anlegget ble behandlet i kommunen.

Nordland Fylkes Fiskarlag er negative til at produksjonen ved Forsan økes uten at rensekravet overholdes i sin uttalelse av 7.3.2016. De viser til gyte og oppvekstområdene i Sagfjorden og låssettingsområdet i Forsanbukta, og at den samlede belastningen i Sagfjorden er stor med 3 settefiskanlegg og 6 matfiskanlegg.

Grunneierne Geirr Botnmark og Ernst Skoglund skriver i sin uttalelse av 26.2.2016 at de er positive til Cermaq Norway AS sine forsøk på å oppnå en større rensegrad av utslippene i Forsan, men stiller seg uforstående til at man trenger å slippe ut et urenset utslipp i fire år. De mener dette kan få konsekvenser i forhold til økt organisk belastning på de grunne områdene i Forsanbukta.

Norske Lakseelver skriver i sin uttalelse av 1.3.2016. at de har to merknader til søknaden. Den første merknaden gjelder prinsippet om at man søker utvidelse før man har utviklet renseteknologien man søker om. Norske Lakseelver mener at man først må utvikle renseteknologien for deretter å søke om utvidelse. De har i tillegg kommentert en mulig bruk av Lufenuron som er et nytt lusemiddel som kan brukes på smoltanlegg og har langtidsvirkning i forhold til kitinsnytesehemming hos krepsdyr. Dette kan om, det blir tatt i bruk få konsekvenser for fauna i området utenfor utslippspunktene i Forsanbukta.
Den andre merknaden Norske Lakseelver hadde var om rømning av smolt og et mulig pålegg om merking av smolt. De mener at det bør stilles krav om at all smolten til Cermaq Norway AS merkes.

Fiskeridirektoratet skriver i sin uttalelse av 7.3.2016 at det i Sagfjorden er registrert gyte- og oppvekstområder for torsk. De skriver også at det nord for Forsan, ved Forsklubben er registrert et fiskeområde for passive redskap der det fiskes sei og uer. Fiskeridirektoratet stiller også spørsmål om ikke en 4 år utsettelse på rensekrav er for lang tid. De mener det ikke er synliggjort i søknaden at det faktisk er behov for en så lang utsettelse av rensekravene.

Saksdokumenter
Fylkesmannen har vurdert følgende undersøkelser:
- MOM C-undersøkelse fra 29.6.2007
- Strømmålinger fra april-juni 2009 på 5 stasjoner på 15 og 33 meters dyp

Fylkesmannens vurdering

Generelle forutsetninger
All forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene og å skaffe oversikt over egne utslipp og virkningene av utslippet, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader[2]. Det samme gjelder utslipp av annet som det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom

[2] Punkt 2.6 i tillatelsen

særskilte vilkår. At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen[3]. Tillatelse til utslipp fritar ikke virksomheten fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved støy, lys, lukt, utslipp til vann og ved at det blir generert farlig avfall. Rester etter medisinering og andre stoffer som benyttes i virksomheten kan også påvirke miljøet. Substitusjonsplikten pålegger at bedriften til enhver tid, så langt dette er mulig, benytter stoffer som påvirker miljøet minst mulig. De utslippene et anlegg har til vann må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet. Dersom rester etter fôr og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette føre til oksygenmangel. Dermed kan store deler av nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stoppe og det vil skje en opphopning av organiske avfallsstoffer. Dette kan blant annet medføre lokal utryddelse og endring av bunndyrfaunaen.

Et landbasert akvakulturanlegg har rense- eller oppsamlingsmuligheter for utslipp som følge av produksjonen i form av overskuddsfôr, ekskrementer fra fisken, kjemikalie- og legemiddelbruk osv. Utslippet reguleres gjennom rammer for produksjonen, vilkår om overvåkning, rensing og krav om at miljøtilstanden i resipienten skal opprettholdes på et tilfredsstillende nivå.

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand[4]. Dette innebærer også at miljøtilstanden i sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget på sikt ikke skal være dårligere enn "god".

Miljømålene for bunnpåvirkning ved utslippspunktet er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve der. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff.

Følgende lovverk er sentralt i vår vurdering:
- Forurensningsloven (bl.a. §§ 11, 16 og 18)
- Vannforskriften (bl.a. §§ 4 til 6 og 12)
- Naturmangfoldloven (§§ 8 til 12)

<u>Miljøpåvirkning</u>

1. Lokalitetens nærsone

De doble utslippsledningene er plassert på 26 og 27 meters dyp vest for settefisk anlegget i Forsan. Fra utslippspunktet skrår bunnen brattere ned mot nordvest, sentralt i Sagfjorden på over 400 meters dyp. Sagfjorden er overvåket gjennom Miljøovervåkning i Nordland(MON) prosjektet som bruker kriterier i vannforskriften som basis for overvåkningsparameterne. Sagfjorden er pr. i dag i god tilstand, i forhold til kriteriene for økologisk og kjemisk tilstand.

[3] Forurensningsloven § 56
[4] Vannforskriften § 4

Det ble foretatt en MOM C-type undersøkelse rundt utslippspunkt i juni 2007. Undersøkelsen viste gode forhold, de bunndyrsgrupper som man forventet å finne ved denne type bunn ble funnet, og ga tilstandsklasse I-Meget god på diversitetsindeksene.
TOC målingene gav tilstandsklasse I-Meget god på alle stasjoner. Dette var ikke uventet siden det ikke finnes noen andre større utslippskilder i nærheten.

Strømmålingene på 15 og 33 meters dyp ved utslippspunktet viste en strømstyrke med snitt på 2,3 cm/sek ved 15 meters dyp og 1,4 cm/sek ved 33 m. Strømretningen ved 15 meters dyp gikk i hovedsak i sørvestlig og nordøstlig retning, men den største massetransporten går i sørøstlig retning. Ved 33 meters dyp var det hovedsakelig strøm i østlig retning.

Bunnkartleggingen av type MOM-C ved det planlagte utslippspunktet viste gode forhold, bunndyrsgrupper som man forventet å finne ved denne type bunn ble funnet, og ga tilstandsklasse I-Meget god på diversitetsindeksene. TOC målingene gav tilstandsklasse I-Meget god på alle stasjoner. Dette var ikke uventet siden det ikke finnes noen andre større utslippskilder i nærheten.

2. Vannforekomst

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Sagfjorden, klassifisert som beskyttet kyst/fjord med ID nr. 0364010600-C i Vann-Nett[5]. Det er registrert flere andre kilder til påvirkning i resipienten. Vannforekomsten er per i dag overvåket gjennom overvåkningsparameter i henhold til vanndirektivet. Ut i fra de opplysninger som foreligger mener Fylkesmannen at den søkte produksjonen på lokaliteten har lav sannsynlighet for å føre til forringelse av den økologiske tilstanden i hele vannforekomsten. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det imidlertid gjøres tiltak for å bedre forholdene.

Bestemmelsene i vannforskriften innebærer at Fylkesmannen i enkelte tilfeller vil måtte pålegge lokaliteten tilleggsundersøkelser for å kartlegge tilstanden i vannforekomsten. På bakgrunn av utslippets omfang og forventet påvirkning på resipienten, finner Fylkesmannen på dette tidspunktet at det ikke er nødvendig å pålegge denne type undersøkelser.

3. Naturmangfold

Fylkesmannen gikk gjennom naturverdiene i området i sin uttalelse av 4.10.2012 ved søknad om etablering fra Cermaq Norway AS i Forsan. Cermaq Norway AS hadde også kartlagt naturmangfold i forbindelse med byggingen av anlegget både på land og i sjø henholdsvis av Sweco AS og Niva AS.

Fylkesmannen viser til at den endringen det søkes om ikke medfører noen fysiske inngrep, men et økt utslipp over eksisterende utslippsledninger. Vi anser at de økte utslippene hovedsakelig vil ha effekt i det umiddelbare området rundt utslippspunktet og i en viss grad nedstrøms utslippspunktet, og i liten grad på fugl og fauna på land.

[5] Nettportal som eies av miljøforvaltningen og Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) og driftes av sistnevnte: http://vann-nett.no/portal/Default.aspx

Fiskeridirektoratets kartbase[6] har registrert et gytefelt for torsk (Karlsøybotn) og rødspette. ca. 900 m nord for utslippspunktet, en fiskeplass for passive redskap ca. 800 m nordøst for utslippet der man fisker etter sei og uer og en låssettingsplass for sild ca.100 m vest for utslippspunktet.

Fylkesmannen mener at den omsøkte produksjonen med pålagt rensekrav vil medføre lav risiko for forringelse av de aktuelle naturtypene og bestandene som hittil er kjent rundt omsøkt utslippspunkt til lokalitet Forsan. Fordi utslipp vil skje fra ledninger plassert på 26 og 27 meters dyp anser ikke Fylkesmannen at det er nevneverdig fare for forringelse av den økologiske funksjonen til noen beiteområder for fugl. Det må trolig forventes noe påvirkning på bunnfauna i området like ved og nedstrøms utslippet. Men gitt at bedriften er pålagt rensing vil omfanget av denne påvirkningen vil være relativt liten. Når det gjelder gyte- og fangstområdene vurderer Fylkesmannen at det er lite sannsynlig at utslippet vil ha nevneverdig negativ effekt, selv om det på generelt grunnlag er mulighet for at utslipp av typen som her er omsøkt kan innlagres i vannsøylen og dermed påvirke pelagisk gyting og drivende egg.

Norske Lakseelvers bekymring vedrørende en eventuell fremtidig bruk av Lufenuron deles av Fylkesmannen. Men selv om middelet er tatt i bruk på katt og hund er middelet er pr. i dag ikke godkjent til bruk i settefiskanlegg[7], og vi antar at dette lusemiddelet må reguleres strengt i forhold til de langtidsvirkningene det påstås å ha.

Virksomheten må være oppmerksom på viktige naturtyper i anleggets influensområde og ha fokus på å unngå at virksomhetens drift forringer disse naturverdiene. Denne tillatelsen er gitt med forbehold om eventuell ny kunnskap som måtte komme. Dersom det kommer frem ny kunnskap om nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten må bedriften regne med at de kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp[8]. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver[9].

Dersom miljøundersøkelser viser at belastningen på lokalitetens nærsone overskrider lokalitetens tålegrense eller at resipienten påvirkes negativt, kan Fylkesmannen redusere tillatt fôrforbruk eller trekke tilbake tillatelsen[10].

Vilkår for å avhjelpe påvirkning fra forurensning

Krav til rensing (vilkår 3.2 i tillatelsen, samt vilkår 11)

Fylkesmannen stiller krav om rensing av virksomhetens utslipp. Men Cermaq Norway gis et midlertidig unntak fra rensekravet i tillatelsens punkt 3.2 på et år, frem til 19.4.2017. Etter den tid vil rensekravene i denne tillatelse gjelde. Dette betyr at virksomheten kan ta i bruk vedlagte tillatelse uten at rensekrav i tillatelsens vilkår 3.2 og 11 er gjeldende, frem til 19.4.2017.

Rensing av utslippet skal fullt ut oppfylle tillatelsens vilkår 3.2 senest fra og med 19. april 2017.

---

[6] Fiskeridirektoratets kartbase: http://kart.fiskeridir.no/default.aspx?gui=1&lang=2
[7] Kyst.no: http://kyst.no/nyheter/slik-virker-lufenuron/
[8] Forurensningslovens § 18
[9] Forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, og Naturmangfoldloven § 11
[10] Forurensningsloven § 18

Krav til miljøundersøkelser (vilkår 14 i tillatelsen)
For å overvåke påvirkninger settefiskanlegget har på området rundt utslippet, pålegges virksomheten etter forurensningsloven[11] å gjennomføre MOM B-type undersøkelser etter NS9410. Selskapet må ikke overholde frekvenser fastsatt i NS9410, men skal i stedet utføre undersøkelser minimum hvert 4. år. Ved hver undersøkelse skal det tas prøver fra minimum ti stasjoner fra utslippspunktet og i en vifteform medstrøms.

Undersøkelsene skal gjøres på det tidspunktet på året der organisk belastning er størst. Første undersøkelse skal utføres i 2017 og rapporteres til Fylkesmannen så snart den foreligger, men ikke senere enn **31.12.2017**.

Cermaq Norway AS er pålagt MOM-C på sine matfisklokaliteter i Sagfjorden, men har etter tillatelse fra Fylkesmannen satt i gang med en alternativ overvåkning av Sagfjorden. Denne overvåkningen er mer omfattende enn MOM-C og overvåker alle de parameterne vanndirektivet stiller krav om i forhold til overvåkning.

Konklusjon
Fylkesmannen har gått igjennom søknaden fra Cermaq Norway AS, både utvidelsen av fôrforbruk og søknaden om unntak fra rensekrav i 4 år. Vi har også gått igjennom alle innspill som er kommet i løpet av høringsperioden.
Når det gjelder kravet om rensing er dette allerede fastsatt gjennom forrige utslippstillatelse av 15.10.2012. Denne tillatelsen ble for øvrig påklaget av Miljøvernforbundet i klage av 3.1.2013. I sin klageavgjørelse av 12.3.2015 opprettholder Miljødirektoratet Fylkesmannen i Nordland sitt vedtak om tillatelse til utslipp i Forsan, med forutsetning at rensekravene overholdes.

Det er med andre ord fastsatt at avløpsvannet fra Forsan skal renses, grunnen til dette er at man ønsker å begrense påvirkningen ved utslippspunktet i Forsbukta.

Når det gjelder søknaden om utsettelse av rensekrav er Fylkesmannen positiv til at Cermaq Norway AS ønsker å finne nye metoder for å håndtere slam og bedre renseeffekten, men vi har vanskelig for å se at det skal være behov for en 4 år utsettelse til rensekravene. Teknologien for å rense ut slam fra avløpsvann er godt kjent, og at Cermaq Norway AS ønsker 4 års utsettelse for å iverksette rensing virker urimelig i forhold til de utslippene som vil gå ut i resipienten.

Vi har forståelse for at man har behov for tid i forhold til å utvikle bioreaktoren som skal behandle slammet fra renseanlegget, men mener at selve rensingen må være på plass tidligere enn 4 år.

Fylkesmannen har fått en oversikt over produksjonsplanene ved Forsan de to første produksjonsårene, der man i 2016 kommer opp i et årlig fôrforbruk på kun 36 tonn mens man i 2017 planlegger full produksjon med bruk av 1600 tonn tørrfor.

[11] Forurensningsloven § 16

Fylkesmannen velger av den grunn å gi Cermaq Norway AS et midlertidig unntak fra rensekravet i tillatelsens punkt 3.2 på et år, frem til 19.4.2017. Dette vil gi Cermaq Norway AS tid til å bestille sitt renseanlegg i Forsan. Etter den tid vil tillatelsens vilkår om rensing gjelde. Den 19.4. 2017 vil den akkumulerte fôrmengden for 2017 være på 575 tonn tørrfôr.

Om det er slik at Cermaq Norway As i en periode må frakte slam til godkjent mottak før bioreaktoren er klar, er dette en bedre løsning enn at avløpsvannet går urenset i Forsanbukta i 4 år.

Med pålagt rensing av partikler i fra avløpsvannet mener Fylkesmannen at det er forsvarlig å gi Cermaq Norway AS tillatelse til den søkte utvidelse av fôrforbruk i Forsan på 1600 tonn tørrfôr/ 12,2 millioner smolt. Bedriften pålegges en overvåkning av resipienten rundt utslippspunktet som vil gi svar på hvor stort område som påvirkes av utslippene fra settefiskproduksjonen.

Det er i saksbehandlingen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper, samt de fordeler som tiltaket vil medføre. Dersom Fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av dette vedtaket, er det produksjonsrammen i Fylkeskommunens vedtak som gjelder. Tillatelsen kan endres på visse vilkår[12]. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Fylkesmannen understreker at vurderingene er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet[13]. Overvåking av miljøtilstanden og mulige endringer av tilstanden i resipienten vil avgjøre om utslippet er forsvarlig også i fremtiden. Krav om miljøundersøkelser vil også dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrolloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til *Regelhjelp.no*. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart[14]. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrolloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Varsel om saksbehandlingsgebyr og risikoklasse

Det skal betales gebyr for Fylkesmannens behandling av søknader om endring av tillatelse til forurensende virksomhet[15].

Fylkesmannen varsler at man for saksbehandlingen vil kreve inn saksbehandlingsgebyr etter fastsatte gebyrsatser[16]. Cermaq Norway AS vil dermed ilegges et gebyr på 5 700 kr. Plasseringen i gebyrsats er gjort ut ifra en vurdering av søknaden.

[12] Forurensningsloven § 18
[13] Forurensningsloven § 2 nr. 3 og Naturmangfoldloven § 12
[14] Forurensningsloven §§ 78 og 79
[15] Forurensningsforskriften kapittel 39
[16] 3 jf. § 39-5 i forurensningsforskriften/ 4 jf. § 39-4 i forurensningsforskriften

Lokaliteten Forsan ligger i et område klassifisert som beskyttet kyst/fjord. En vurdering av omsøkt produksjon samt miljøforhold gjør at Fylkesmannen varsler at lokaliteten Forsan plasseres i risikoklasse 3.[17] Plassering i risikoklasse skjer for øvrig ut ifra skjønn.

Risikoklassen har direkte konsekvens ved innkreving av gebyr for gjennomføring av tilsyn av inntil en dags varighet. Hvilken risikoklasse en virksomhet er plassert i har også en viss betydning for Fylkesmannens planlegging av tilsyn. For øvrig finnes det egne satser for gjennomføring av større revisjoner. Disse er basert på ressursbruk og er dermed uavhengig av plassering i risikoklasse.

Dersom dere har merknader til varselet, ber vi om at disse bli sendt innen 14 dager fra dette brev er mottatt[18].

Klageadgang, saksopplysninger m.m.
Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet[19]. Fristen for å klage på vårt vedtak er 3 uker etter at Nordland fylkeskommunes samordnede vedtak er mottatt[20]. Klagen sendes til Fylkeskommunen med kopi til Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 Bodø. Klagen skal være begrunnet og angi den eller de endringer som ønskes[21].

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort[22].

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter[23]. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Vi vil på forespørsel også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Torgeir Fahle
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

[17] Forurensningsloven § 18
[18] Forvaltningsloven § 16
[19] Forvaltningsloven § 28
[20] Forvaltningsloven § 29
[21] Forvaltningsloven § 32
[22] Forvaltningsloven § 42
[23] Forvaltningsloven § 18

Kopi på e-post:

Mattilsynet	postmottak@mattilsynet.no
Nordland fylkeskommune	post@nfk.no
Fiskeridirektoratet Region Nordland	postmottak@fiskeridir.no
Kystverket	post@kystverket.no
Nordland Fylkes Fiskarlag	nordland@fiskarlaget.no
Steigen kommune	postmottak@steigen.kommune.no
Norske Lakseelver	post@lakseelver.no
Nordland Fylkes Fiskarlag	nordland@fiskarlaget.no

Kopi pr. brev:

Geirr Botnmark	Hattebergveien 39, 8520 Ankenes
Ernst Skoglund	Presteid, 8294 Hamarøy

Statsforvalteren i Nordland

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Cermaq Norway AS ved lokalitet Forsan i Steigen kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 5 til og med side 18.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Bedriftsdata

Navn	Cermaq Norway AS
Gate/postboks	Nordfoldveien 165
Poststed	8286 Nordfold
Kommune og fylke	Steigen, Nordland
Org. nummer	961 922 976

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Saksnummer	Anleggsnummer
2016.1150.T	2010/3446	1848.0042.01
Tillatelse første gang gitt: 19.04.2016	Tillatelse sist revidert i medhold av forurl. § 18 tredje ledd: 20.10.2026	Tillatelse sist endret: 20.10.2026

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Espen Olaf Henriksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring
1	04.11.2016	Vilkår 3.2, periode med unntak for rensekrav forlenget fram til 01.04.2018.
2	20.10.2026	Full oppdatering av vilkårsettets oppsett og vilkårsformuleringer i tråd med normale krav i nye tillatelser for landbasert akvakultur. Viktigste endringer:

		- I del 3 om utslipp til vann er det innført grenseverdier for mengder nitrogen, fosfor og organisk karbon (i stedet for prosentvis reduksjon av suspendert stoff og organisk stoff målt som kjemisk oksygenforbruk). - Vilkåret utslippskontroll og rapportering innfører dagens normale krav til program for utslippskontroll og krav om årlig rapportering til Statsforvalteren. - Kravene til resipientundersøkelser er skjerpet til å omfatte overvåking av økologisk tilstand i resipienten, i tråd med nåværende praksis for nye tillatelser.

Innholdsfortegnelse

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Cermaq Norway AS ved lokalitet Forsan i Steigen kommune 1
1. Tillatelsens ramme 5
2. Generelle vilkår 5
2.1 Utslippsbegrensninger 5
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier 5
2.3 Plikt til å redusere forurensning 5
2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt 5
2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold 6
3. Utslipp til vann 6
3.1 Organiske utslipp 6
3.2 Utslipp av kjemikalier, herunder legemidler 6
3.3 Utslippspunkt 7
3.4 Diffuse utslipp 7
3.5 Utslippsreduserende tiltak 7
3.5.1 Vannforbruk 7
3.5.2. Fôrforbruk 7
4. Utslipp til luft 7
4.1 Lukt 7
5. Forurensning av grunn, grunnvann og sedimenter 7
6. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler 8
6.1 Vurdering av substitusjon og alternative metoder for kjemikalier og legemidler 8
6.2 Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag på lokaliteten 8
7. Støy og lys 9
7.1 Støy 9
7.2 Lys 9
8. Energi 9
8.1 Energiledelse 9
8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi 10
8.3 Spesifikt energiforbruk 10
9. Avfall 10

9.1 Generelle krav 10
9.2 Håndtering av avfall 10
9.2.1 Generelle krav til håndtering 10
9.2.2 Håndtering av organisk produksjonsavfall 11
9.3 Mikroplast 11
10. Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten 11
10.1 Utslippskontroll 11
10.2 Kvalitetssikring av målinger for utslippskontroll 12
10.3 Program for utslippskontroll 12
10.4 Rapportering til forurensningsmyndigheten 12
11. Miljøtilstand 13
12 Miljøovervåkning 13
12.1 Overvåkingsprogram for resipienten 13
12.2 Visuell kartlegging av tilstand rundt utslippspunkt 13
12.3 Undersøkelser av resipient - bløtbunnsfauna 14
12.3.1 Ytterligere undersøkelser ved redusert tilstand 14
12.3.2 Tiltak ved uakseptabel bunnpåvirkning 14
12.4 Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer 14
12.4.1 Undersøkelse av stoffer i forbindelse med bløtbunnsfaunaundersøkelsen i pkt 12.3 14
12.4.2 Ytterligere undersøkelser ved overskridelse av grenseverdier 15
12.4.3 Tiltak ved uakseptabel miljøtilstand 15
12.5 Strandsoneundersøkelse 15
12.6 Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø 16
12.6.1 Rapportering miljøundersøkelser, planer og tiltak 16
12.6.2 Registrering i Vannmiljø 16
13. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning 16
13.1 Miljørisikoanalyse 16
13.2 Risikoreduserende tiltak 16
13.3 Beredskap mot akutt forurensning 17
14. Eierskifte 17
15. Nedleggelse 17

16. Tilsyn 18

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra settefiskproduksjon av laks, ørret og regnbueørret.

Tillatelsen gjelder produksjon av maksimalt 12 200 000 settefisk per år med bruk av inntil 1600 tonn fôr (tørrvekt). Dette punktet forutsetter at det er utslippsreduserende tiltak i produksjonen. Tillatte utslippsmengder er nærmere spesifisert i punkt 3.1.

Lokalitetsdata

Lokalitet	Forsan
Lokalitetsnummer	1848.0042
Kommune	Steigen
Lokalisering av anlegg (midtpunkt)	67° 57.055' N 15° 38.320' Ø
Lokalisering av utslippspunkt	67° 57.246' N 15° 37.753' Ø 67° 57.233' N 15° 37.720' Ø

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om den driftsansvarlige overholder alle vilkår i tillatelsen, plikter den å redusere all forurensning, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr skal det nye utstyret være i samsvar med beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning og annen negativ innvirkning på miljøet.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal den driftsansvarlige gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Dersom virksomheten ønsker å endre utslippspunktet som er fastlagt i vilkår i tillatelsen, må det søkes om endring av tillatelsen.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

Den driftsansvarlige skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Den driftsansvarlige skal sørge for system og rutiner for vedlikehold, og dette skal kunne dokumenteres.

3. Utslipp til vann

3.1 Organiske utslipp

Alt avløpsvannet skal renses før det slippes ut i sjøen. Mengde avløpsvann som slippes ut til sjø skal måles/beregnes jf. vilkår 10.1. Utslippene gjennom avløpsvann skal ikke overskride følgende grenser:

Tabell 3.1. Grenseverdier for årlige utslipp av komponenter med krav om målinger eller beregninger.

Komponent	**Utslippsgrenser**	
	Totalt årlig utslipp	**Spesifikt utslipp*** midlingstid: 1 år
Totalt nitrogen (tot-N)	58 tonn/år	36 kg/tonn fisk
Total fosfor (tot-P)	12 tonn/år	7 kg/tonn fisk
Total organisk karbon (TOC)	112 tonn/år	70 kg/tonn fisk

*Utslipp i kg per tonn produsert biomasse

3.2 Utslipp av kjemikalier, herunder legemidler

Ved bruk av legemidler og miljøskadelige kjemikalier skal det vises særlig aktsomhet for å unngå at midlene slipper ut i det omkringliggende miljø og gjør skade på miljøet.

Det er ikke satt konkrete utslippsgrenser for utslipp av kjemikalier og legemiddel m.m. fra produksjonen. Avløpsvannet vil kunne inneholde lave konsentrasjoner av f.eks. kopper og prioriterte miljøgifter som kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE fra fôrspill og fekalier. Slike utslipp er likevel kun tillatt dersom fôret kommer fra fôrleverandører som er registrert og/eller godkjent i henhold til Mattilsynets regelverk. Statsforvalteren vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette en mer presis og eventuell også strengere regulering.

Utslipp av legemiddel er tillatt dersom legemiddelet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog, og benyttet som foreskrevet.

Utslipp i forbindelse med klinisk uttesting av nye legemidler uten markedsføringstillatelse er ikke omfattet av tillatelsen.

Utslipp fra akvakulturanlegg skal ikke føre til at stoffer, som nevnt i vannforskriftens lister over prioriterte, andre EU-utvalgte eller vannregionspesifikke over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i medhold av vannforskriften jf. pkt. 12.4.

3.3 Utslippspunkt

Avløpsvannet skal føres ut i sjøen nordvest for anlegget gjennom to ledninger som ender på ca. 26–27 m dyp ved punktene 67° 57.246' N 15° 37.753' Ø og 67° 57.233' N 15° 37.720' Ø. Utlegging av utslippsledning eller liknende tiltak som kan påvirke trygghet eller framkommelighet i kommunen sitt sjøområde krever tillatelse fra kommunen, jf. havne- og farvannsloven.

3.4 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra anlegget, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.5 Utslippsreduserende tiltak

3.5.1 Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anlegget sitt faktiske behov i produksjonen og en størst mulig renseeffekt i renseanlegget. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.5.2. Fôrforbruk

Tap og spill av fôr skal reduseres mest mulig. Fisken skal ikke overfôres eller fôres på en slik måte at det kan medføre skade eller ulempe for det ytre miljø, og dette skal ivaretas gjennom skriftlige rutiner. Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å bringe fôrforbruket ned.

4. Utslipp til luft

4.1 Lukt

Akvakulturanlegget skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig. Bruk av tjenesteleverandører skal planlegges med sikte på å begrense luktulemper.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering og annen virksomhet ved anlegget skal ikke påføre omgivelsene urimelige luktulemper.

5. Forurensning av grunn, grunnvann og sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Den driftsansvarlige skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og forurensede sedimenter utenfor virksomhetens område, herunder faren for spredning. Den driftsansvarlige skal vurdere behovet for undersøkelser og tiltak.

Graving i forurenset grunn på virksomhetens område krever tillatelse etter forurensingsloven § 11.

6. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler

Vilkårene i dette punktet gjelder ved bruk av kjemiske stoffer og stoffblandinger i virksomheten, for eksempel desinfeksjonsmidler, legemidler, ensileringskjemikalier, begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

6.1 Vurdering av substitusjon og alternative metoder for kjemikalier og legemidler

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal den driftsansvarlige dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også internkontrollforskriften.

Den driftsansvarlige plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier der vurdering og konklusjon dokumenteres. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternative kjemikalier eller metoder finnes. Skadelige effekter knyttet til bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe[1].

For å redusere behov for legemiddelbehandling plikter den driftsansvarlige å vurdere om den kan benytte forebyggende alternative metoder for å redusere smitterisiko eller lakselus, som ikke krever vurdering av veterinær eller fiskehelsebiolog. Denne plikten gjelder ikke i de tilfeller der veterinær eller fiskehelsebiolog har foreskrevet bruk av et legemiddel.

6.2 Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag på lokaliteten

Dersom fisken skal behandles med legemiddel på lokaliteten, skal den driftsansvarlige informere veterinær eller fiskehelsebiolog som foreskriver behandling, om forhold som har betydning for effektene av utslipp fra en legemiddelbehandling, herunder beskrivelse av arter og naturtyper ved lokaliteten som kan påvirkes negativt av utslipp og lokale forhold (inkl. dybde og strøm) som har betydning for spredningen av utslippet.

[1] Jf. produktkontrolloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

7. Støy og lys

Akvakulturanlegget skal utformes og drives slik at støy- og lysulemper for omgivelsene begrenses mest mulig. Bruken av tjenesteleverandører skal planlegges med sikte på å begrense støy- og lysulemper.

7.1 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, beregnet som innfallende lydtrykknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag **(kl. 07-19)** **$L_{pAekv12h}$**	**Kveld** **(kl. 19-23)** **$L_{pAekv4h}$**	**Natt** **(kl. 23-07)** **$L_{pAekv8h}$**	**Natt** **(kl. 23-07)** **L_{AFmax}**
Hverdager: 55 dB Lørdager, søndager og helligdager: 50 dB	50 dB	45 dB	60 dB

L_{pAekvT}: gjennomsnittlig (energimidlet) nivå for varierende støy over en bestemt tidsperiode, T
L_{AFmax}: gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport ved anlegget og landbasen samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område er likevel ikke omfattet av grensene.

Aktiviteter som er ekstra støyende og som vil pågå over flere dager, skal forhåndsvarsles til berørte naboer.

Virksomheten plikter å redusere støy mest mulig. Dette gjelder for eksempel skjerming av aggregat, vifter og lignende.

7.2 Lys

Ved bruk av lys til vekstregulering skal lyskilden ikke være direkte synlig fra omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager.

Ved aktivitet ved anlegget på kveld og natt, må bruk av lys planlegges slik at det medfører minst mulig ulempe for naboer eller andre.

8. Energi

8.1 Energiledelse

Den driftsansvarlige skal ha et system for energiledelse for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i virksomhetens internkontroll[2] og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse (NS-EN ISO 50001).

[2] Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Den driftsansvarlige skal i størst mulig grad sørge for å utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Den driftsansvarlige skal gjennom tiltak på eget område legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig eller medfører uforholdsmessige store omkostninger.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og journalføres, jfr. pkt. 10.4.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Den driftsansvarlige plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Den driftsansvarlige plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overenstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.[3].

Den driftsansvarlige skal redusere risiko for marin forsøpling mest mulig.

For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overenstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

9.2 Håndtering av avfall

9.2.1 Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til omgivelsene. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder[4].

I tillegg gjelder følgende:

---

[3] Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr. 931.

[4] Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-8

a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. internkontrollforskriften og punkt 13.3 Beredskap.
b. Den driftsansvarlige skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret
c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom den drifts-ansvarlige kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

9.2.2 Håndtering av organisk produksjonsavfall

Oppsamlet organisk produksjonsavfall som ikke inneholder antibiotika skal så langt det er mulig utnyttes som en ressurs, og skal håndteres i henhold til gjeldende regelverk[5] på dette området. Eventuelt antibiotikaholdig organisk produksjonsavfall skal lagres i eget lager med tilstrekkelig kapasitet.

Organisk produksjonsavfall som slam, død fisk, fôrrester, m.v. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår fare for forurensning. Anlegget skal ha beredskap for å kunne håndtere større mengder produksjonsavfall som følge av uhell som f.eks. driftsstans på utstyr, sykdom eller annet. Død fisk skal samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker skal ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

Virksomheten skal utarbeide en plan for tiltak, inkludert alternativ disponering av slam, ved både planlagt og ikke planlagt driftsstans i slambehandlinga. Planen skal være klar ved oppstart av driften og skal til enhver tid holdes oppdatert.

9.3 Mikroplast

Virksomheten skal ha tiltaksplaner for å redusere utslipp av mikroplast. Dette gjelder alle plast-baserte tilsetninger som går til virksomhetens avløpssystem, samt all slitasje på plastbasert produksjonsutstyr.

10. Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

10.1 Utslippskontroll

Den driftsansvarlige skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann. Dette gjelder utslipp av:

a) komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell 3.1
b) komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
c) andre komponenter som kan ha miljømessig betydning

[5] *Forskrift om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum (animaliebiproduktforskriften)* og *Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav*

Utslippene av TOC, tot-N og tot-P til vann skal dokumenteres ut fra en masseberegning basert på målinger av innholdet i oppsamlet slam, opplysninger om innholdet i fôr og innholdet i produsert biomasse.

Bedriftens utslippskontroll skal gi grunnlag for å følge med på løpende utslipp for slik å raskt kunne oppdage overutslipp og unngå skadelige effekter i resipienten.

For utslipp til luft og støy må målinger eller beregninger gjennomføres ved behov eller etter særskilt krav fra Statsforvalteren.

10.2 Kvalitetssikring av målinger for utslippskontroll

Den driftsansvarlige skal kvalitetssikre målinger, måleutstyr og metoder slik at de gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp. Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Følgende punkter skal oppfylles for å sikre forsvarlig kvalitetssikring av målinger for utslippskontroll:

a) Målingene skal utføres etter Norsk standard. Dersom norsk standard ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Den ansvarlige for virksomheten kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Den driftsansvarlige må i slike tilfeller dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
b) Dersom volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne, skal det brukes akkrediterte laboratorier og tjenester såfremt slike akkrediterte tjenester finnes.
c) Dersom den driftsansvarlige selv analyserer parametere som er regulert med grenseverdier, skal den delta i sammenlignende laboratorieprøving og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium. Frekvensen skal begrunnes.
d) Den driftsansvarlige skal jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver.
e) Måleutstyret skal jevnlig kontrolleres og kalibreres.
f) Den driftsansvarlige skal vurdere usikkerheten ved alle trinnene i målingene og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå.

10.3 Program for utslippskontroll

Den driftsansvarlige skal ha et program for utslippskontroll som redegjør for utslippskontrollen og kvalitetssikringen i punkt 10.1 og 10.2. Programmet skal holdes oppdatert og inngå i virksomhetenes internkontroll.

10.4 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Den driftsansvarlige skal hvert år innen 1. mars rapportere til forurensningsmyndigheten om foregående års drift. Rapporteringen skal omfatte eventuelle avvik fra tillatelsen, produksjons-mengder, fôrforbruk, slammengder, resultat av analyser av innholdet av fosfor, nitrogen og karbon i slammet og beregnede samlede utslipp for rapporteringsåret. Videre skal det rapporteres utslipp og energiforbruk per tonn produsert biomasse. Rapporteringen av disse dataene skal så langt som mulig være i samsvar med Miljødirektoratets veiledning til virksomhetenes egenrapportering[6].

[6] https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2014/februar-2014/veiledning-til-egenkontrollrapportering/

11. Miljøtilstand

Utslipp fra anlegget skal ikke føre til at organisk avfall akkumuleres over tid eller at gravende dyr ikke kan eksistere ved avløpet eller i nærsonen til avløpet.

Strandsonen i nærheten av lokaliteten skal ikke være synlig påvirket av utslipp eller annen forurensning fra anlegget.

Miljøtilstanden i resipienten skal ikke være dårligere enn tilstandsklasse II (god) for dypvann og bløtbunnsfauna slik *Veileder for klassifisering av miljøtilstand i kyst- og ferskvann*[7] beskriver.

Virksomheten skal ikke svekke den økologiske funksjonen til viktige marine naturtyper i influens-området.

Virksomheten skal ikke føre til forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, jf. vannforskriften.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåking for å dokumentere at kravene til miljøtilstand overholdes.

12 Miljøovervåkning

12.1 Overvåkingsprogram for resipienten

Den driftsansvarlige skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal minimum omfatte undersøkelsene som er spesifisert nedenfor (pkt. 12.2-12.5).

Den driftsansvarlige skal vurdere om disse miljøundersøkelsene dekker miljøpåvirkningen eller om det i tillegg er behov for andre miljøundersøkelser. Utslipp fra legemiddelbehandlinger ved anlegget og innhold av fremmedstoff i fôret skal inngå i denne vurderingen. Den driftsansvarlige må sørge for å få iverksatt tilleggsundersøkelser ved mistanke om at de pålagte miljøundersøkelsene ikke fanger opp den reelle miljøpåvirkningen.

Overvåkningen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i samsvar med overvåknings-programmet.

Den driftsansvarlige plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser dersom Statsforvalteren finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Den driftsansvarlige kan også bli pålagt å delta i et felles overvåkings-program i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking.

12.2 Visuell kartlegging av tilstand rundt utslippspunkt

Den driftsansvarlige skal sørge for regelmessig risikobasert/trendbasert visuell kontroll av utslippsrør og tilstanden på sjøbunnen i utslippspunktenes umiddelbare nærhet. Kontrollen skal kartlegge og beskrive eventuell synlig påvirkning. Kontrollen må gjennomføres minst hvert fjerde år. Resultatene av undersøkelsene skal sendes inn på den måten Statsforvalteren bestemmer så snart de foreligger. Basert på resultatene skal den driftsansvarlige vurdere om tidspunkt og frekvens for

[7] https://www.vannportalen.no/veiledere/klassifiseringsveileder/

undersøkelsen er egnet for å avdekke størst påvirkning fra anleggets utslipp og om det er behov for andre undersøkelser. Avhengig av resultatene kan også Statsforvalteren pålegge tilleggsundersøkelser.

12.3 Undersøkelser av resipient - bløtbunnsfauna

Den driftsansvarlige skal sørge for at det blir gjennomført trendbasert overvåkning av bløtbunnsfauna og miljøtilstand i sedimentene på sjøbunnen, både ved utslippspunktet og punkter der det kan forventes påvirkning basert på gjennomførte strømmålinger.

Undersøkelsen skal bestå av minst tre stasjoner og en referansestasjon. Utførelse skal være i henhold til NS-EN ISO 16665 og NS-EN ISO 5667-19. Alle målte parametere skal vurderes opp mot gjeldende nasjonale klassegrenser for miljøkvalitet i kystvann. Resipientundersøkelsene skal gjennomføres av uavhengige, akkrediterte organ som er akkreditert for følgende metoder: P3003 prøvetaking bunnsediment, P12 kjemiske analyser, P21 taksonomi og P32 faglige vurderinger og fortolkinger.

Bløtbunnsfaunaundersøkelsen skal gjennomføres minst hvert 4. år. Undersøkelsen skal tas på et tidspunkt som er egnet til å fange opp den største akkumulerte belastningen fra anlegget, f.eks. mot slutten av en produksjonstopp.

Resultatene av undersøkelsene skal sendes inn på den måten Statsforvalteren bestemmer så snart de foreligger.

12.3.1 Ytterligere undersøkelser ved redusert tilstand

Dersom en bløtbunnsfaunaundersøkelse viser redusert miljøtilstand ved at den økologiske tilstanden ved den ytterste stasjonen (unntatt referansestasjonen) er dårligere enn god eller at den økologiske tilstanden i en av de øvrige prøvestasjonene (med unntak av stasjonen ved avløpspunktet) er dårligere enn moderat, skal den driftsansvarlige gjennomføre tilleggsundersøkelser i henhold til en plan. Denne planen skal sendes inn til Statsforvalteren for vurdering senest to måneder etter at rapport fra bløtbunnsfaunaundersøkelsen foreligger jf. pkt. 12.6.

12.3.2 Tiltak ved uakseptabel bunnpåvirkning

Dersom de ytterligere undersøkelsene iht. pkt. 12.3.1 viser at utslipp fra virksomheten bidrar til den reduserte miljøtilstanden, skal det utarbeides en tiltaksplan og gjennomføres tiltak i henhold til planen for å bedre miljøtilstanden.

Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalteren innen to måneder. Statsforvalteren kan pålegge ytterligere tiltak.

12.4 Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer

12.4.1 Undersøkelse av stoffer i forbindelse med bløtbunnsfaunaundersøkelsen i pkt 12.3

I forbindelse med bløtbunnsfaunaundersøkelsen beskrevet i pkt. 12.3 skal det samtidig tas en sedimentprøve fra området ved avløpspunktet, en prøve fra den ytterste stasjonen (utenom referansestasjonen) og en prøve fra en stasjon mellom disse der det forventes størst akkumulering av organiske partikler. Hver sedimentprøve skal analyseres for innhold av stoffer som nevnt i forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltning vedlegg VIII C og D nr. 2 og som har blitt sluppet ut på lokaliteten etter forrige undersøkelse.

Dersom det har blitt sluppet ut betydelige mengder av vannregionspesifikke stoffer, skal prøvene også analyseres for innhold av disse stoffene.

Prøvetaking skal utføres av et kompetent organ som er uavhengig av oppdragsgiver og analysene skal utføres av et organ som er akkreditert for den enkelte analysen.

Resultatene av undersøkelsene skal sendes inn på den måten Statsforvalteren bestemmer så snart de foreligger.

12.4.2 Ytterligere undersøkelser ved overskridelse av grenseverdier

Det skal gjøres ytterligere undersøkelser dersom undersøkelsene av stoffene jf. pkt. 12.4.1 fra ytterste ordinære (ikke referanse) prøvestasjon overstiger grenseverdiene for tilstandsklasse II i veileder M-608-2016 Grenseverdier for klassifisering av vann, sedimenter og biota. Det samme gjelder dersom konsentrasjonen av stoffer fra en av de øvrige prøvestasjonene overstiger grenseverdiene for tilstandsklasse III.

Det skal utarbeides en plan for undersøkelsene som skal gjøres i samsvar med veileder M-409/2015 Risikovurdering av forurenset sediment og *Veileder for klassifisering av miljøtilstand i kyst- og ferskvann*. Undersøkelsene skal gjøres for å vurdere utbredelsen av forurensningen, om det er sannsynlig at den skyldes driften av akvakulturanlegget og, i så fall, hvilken miljørisiko forurensningen representerer.

Prøvetaking skal utføres av et kompetent organ som er uavhengig av oppdragsgiver og analysene skal utføres av et organ som er akkreditert for den enkelte analyse.

Planen skal sendes inn til Statsforvalteren for vurdering av Statsforvalteren senest to måneder etter at resultatene fra undersøkelsene foreligger. Resultatene av de ytterligere undersøkelsene skal sendes inn til Statsforvalteren så snart de foreligger.

12.4.3 Tiltak ved uakseptabel miljøtilstand

Den driftsansvarlige skal utarbeide en tiltaksplan og gjennomføre tiltak i henhold til planen for å bedre miljøtilstanden dersom de ytterligere undersøkelsene jf. pkt. 12.4.2 viser at det er grunn til å tro at utslipp fra virksomheten av stoffer som nevnt i vannforskriftens vedlegg VIII C og D nr. 2 eller vannregionspesifikke stoffer, bidrar til at vannforekomsten ikke vil nå miljømål fastsatt i medhold av vannforskriften, eller at gravende bunndyr ikke kan eksistere ved avløpspunktet, overgangssonen eller resipienten for øvrig.

Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalteren senest to måneder etter at resultatene fra de ytterligere undersøkelsene foreligger. Statsforvalteren kan pålegge ytterligere tiltak.

12.5 Strandsoneundersøkelse

Den driftsansvarlige skal sørge for at det årlig gjennomføres en enkel befaring av utsatt strandsone for å avdekke om den er synlig påvirket av avfall eller forurensning fra anlegget. Både synlig forurensning, f.eks. i form av fett eller oljefilm, og effekter av forurensning som kan tilskrives virksomheten, f.eks. algevekst skal registreres. All miljøpåvirkning som kan tilskrives virksomheten skal dokumenteres med tekst og bilder. Avfall inkludert marin forsøpling er regulert i punkt 9.1

Den driftsansvarlige skal utarbeide en tiltaksplan og gjennomføre tiltak i henhold til plan for å bedre miljøtilstanden dersom befaringen viser at strandsonen er synlig påvirket av forurensning fra akvakulturanlegget. Tiltaksplanen skal sendes inn til Statsforvalteren, som kan pålegge ytterligere tiltak.

12.6 Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø

12.6.1 Rapportering miljøundersøkelser, planer og tiltak
Resultater av miljøundersøkelser og utredninger som gjennomføres iht. punkt 12 skal sendes til Statsforvalteren.

Under gis en enkel oversikt over hva som skal sendes inn. Nærmere informasjon om hva som skal sendes inn og hvilken frist som gjelder er spesifisert i underkapitlene til punkt 12.

1. Rapport fra visuell undersøkelse rundt utslippspunktene jf. pkt. 12.2.
2. Rapport fra bløtbunnsundersøkelse jf. pkt. 12.3.
    a. Ev. ytterligere undersøkelser og tiltaksplan jf. pkt. 12.3.1 og 12.3.2.
3. Rapport fra undersøkelse av stoffer jf. pkt. 12.4.1
    a. Ev. ytterligere undersøkelser og tiltaksplan jf. pkt. 12.4.2 og 12.4.3.

12.6.2 Registrering i Vannmiljø
Resultater av miljøundersøkelser iht. punkt 12.3 og 12.4 skal fortløpende registreres i databasen Vannmiljø[8], men senest innen 1.mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no.

13. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1 Miljørisikoanalyse

Den driftsansvarlige skal til enhver tid ha oversikt over alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Den driftsansvarlige skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet og vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Denne risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom og klimaendringer.

Den driftsansvarlige skal sørge for kartlegging av potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft.

Risikoanalysen skal inneholde en dokumentert beskrivelse av resipienten, inkludert sårbare naturtyper og arter som kan påvirkes av forurensning fra virksomheten.

13.2 Risikoreduserende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen, jf. punkt 13.1, skal den driftsansvarlige, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette risikoreduserende tiltak for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Med risikoreduserende tiltak menes både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak.

[8] Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann: http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/

13.3 Beredskap mot akutt forurensning

Dersom iverksatte risikoreduserende tiltak etter punkt 13.2 ikke har redusert risikoen for akutt forurensning[9] til et akseptabelt nivå, skal virksomheten etablere beredskap, med tilhørende beredskapsplan, med utgangspunkt i virksomhetens miljørisikoanalyse.

Beredskapsplanen skal beskrive beredskapens organisering og utstyr, og angi responstid og innsatsplaner.

Beredskapen skal være tilpasset den restrisikoen som gjenstår etter at risikoreduserende tiltak er gjennomført[10].

Den driftsansvarlige skal etablere en beredskapsorganisasjon med nødvendig personell og utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for restrisikoen. Beredskapen skal øves minst en gang per år.

14. Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal den driftsansvarlige sørge for at råvarer, inkludert fiskefôr, kjemikalier og legemidler, produksjonsutstyr og avfall, inkludert ensilasje og død fisk, tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift[11]. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at lokaliteten settes i miljømessig tilfredsstillende stand.

Den driftsansvarlige skal også for nedleggelsesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik til Statsforvalteren, jf. punkt 10.4.

---

[9] Jf. § 38 i forurensningsloven
[10] Jf. § 40 i forurensningsloven
[11] Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn

Den driftsansvarlige plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.